

Hevosen kanssa -julkaisu 6/10

Hevonen tunkee kanssani yhtä aikaa ovesta, eikä pysy hoitotilanteissa paikallaan. Mistä se kertoo ja mikä on ensiapu, hevoskouluttaja Mia Jurvala?

Oviaukoista ryntääminen johtuu oikeastaan kahdesta asiasta. Ensimmäkin viidennessä kysymyksessä käyn läpi taluttamista, miksi se on joskus haastavaa ihan ilman oviaukkojakin. Taluttaminen on hyvä opettaa hevoselle niin, että hevonen kuuntelee ihmisen kävelyvauhtia, eikä ihmisen ainoa jarru hevosta taluttaessa ole riimusta taaksepäin vetäminen.

Toinen syy oviaukoissa ryntäilyyn on se, että hevonen on olento, joka mukautuu kanssakulkijan vauhtiin. Jos kaveri hidastaa tai pysähtyy, hevonen mielellään tekee samoin, ja jos kaveri kiihdyttää hevonen tekee samoin. Oviaukossa ihmiselle tulee olo, että jää karmin ja hevosen väliin, ja niinpä ihminen alkaa hiukan kiirehtiä ehtiäkseen väliköistä ennen hevosta. Koska hevonen mukautuu luontaisesti vauhtiin, hevonen seuraa mallia. Ihminen kokee, että hevonen oli hiukan hätäinen ja seuraavan kerran ovella ihminen luikahtaa aukosta vielä ripeämmin, koska hevonen oli viimeksi oviaukossa hätäinen. Ja tästä seuraa se, että hevonen tulee aukosta taas hiukan liukkaammin. Kun tahti tästä muutaman kerran kiristyy, tulee se päivä, kun aukosta pyrähdetään kuin varpusparvi. Oviaukko on liian ahdas kahden mennä rinnakkain ja lopulta hevosen kylki osuu karmiin ja tekee kipeää. Sittenhän meillä onkin jo soppa valmiina nautittavaksi.

Jos ihmisellä on keino taluttaa hevosta sellaisessa kohdassa suhteessa omaan kehoon kuin on tarve, tämä tilanne hoituu sillä, että ihminen pyytää hevosta jäämään kävelemään hiukan itseään taaemmas. Kun hevonen osaa seurata ihmisen vauhtia ja jopa pysähtyä pelkästään ihmisen pysähtyessä, on ihmisellä tilaa rauhassa kävellä oviaukosta ensimmäisenä ja hevonen seuraa yhtä rauhassa perässä.

Entäpä rauhallisuus hoitotilanteessa?

*Kuva on SRL Hämeen kuvakilpailusta, ja sen on ottanut Minna Pynnöniemi.
Kuvassa newforestponi E.L.Iiro ja Tessa Vuoremaa.*

Neljännessä kysymyksessä käsittelin aihetta peruutus. Siellä mainitsin tämän hevosen paikallaan seisomisen tärkeyden. Meidän hevosharrastajien keskuudessa ei jostain syystä hevosen paikallaan seisomiseen kiinnitetä hirveästi huomiota. Hevosen tulee vaan mystisesti itse tietää milloin pitää seistä.

On hyvä muistaa, että mitkä ovat hevoselle tärkeitä ja motivoivat asiat. Ne ovat laumassa hengissä pysyminen, syöminen ja lisääntyminen. Hevoselle itselleen ei ole millään tapaa tärkeää, saako ihminen sen jalat pesukarsinassa pestyä tai satulan selkään. Hevoselle on täysin kaikkia sen luontaisia tarpeita vastaan seistä tallin käytävällä yksin päästä kiinni sidottuna. Mikäli ihminen ei tee siitä sille motivoivaa (kivaa, kannattavaa) toimintaa, miksi ihmeessä se sitä tekisi? Steppaavalle hevoselle hoitotilanne on luultavasti päinvastoin stressaavaa ja epämiellyttävää.

Kuulen monesti ihmisten (itsenikin) sanovan, että no elämä nyt ei aina ole kivaa ja joskus vaan on pakko. Kyllä, olen ihan samaa mieltä. Mutta hevosen kanssa ei kyllä voi olla mitenkään pakko yhtäkkiä seisottaa sitä ilman kunnollista opetusta. Kenellekään ei voi tulla yllätyksenä se, että hevonen on joskus oikeasti pakko hoitaa tai varustaa. On vain ja ainoastaan meidän ihmisten vastuulla opettaa nämä taidot hevoselle ajoissa etukäteen.

Motivointi saattaa äkkiä kuulostaa siltä, että hevosella pitää olla säkki porkkanaa, jotta sen kannattaa seistä paikallaan. Tätä en missään nimessä tarkoita. Motivointi voi olla paljon muutakin kuin ruokapalkka. Yhtä kaikki kannattaa muistaa, että komentaminen ja kieltäminen on todella hidas tapa (joskus jopa mahdoton) opettaa hevosta. Jos siis aika on sinulle kallista, opeta positiivisen kautta.

Miasta ja juttusarjasta:

#yhdessä -hengessä SRL Häme julkaisee kirjoituksia hevosen käsittelystä ja hevosen kanssa harrastamisesta. Vastaaja on hevoskouluttaja Mia Jurvala, joka on aluejaoston jäsen. Hevosen hyvinvoinnin edistäminen on yksi aluejaoston tehtävistä.

Hevoskouluttaja Mia Jurvala on kouluttanut ihmisiä ja hevosia jo 25 vuotta. Hän on erikoistunut kouluttamaan hevosia, joiden käytös aiheuttaa murheita tai vaaratilanteita. Paras lääke on ennaltaehkäisy, siis Mia järjestää hevosenkäsittelykursseja omistajille ja harrastajille ja kouluttaa muita kaltaisiaan ammattilaisia. Hänen peruskouluttanut Ypäjällä (Hevostalouden perustutkinto/kasvatus, Kengittäjän perustutkinto, Tallimestarin erikoisammattitutkinto) ja käynyt lukuisia kursseja hevosen mielestä, oppimisen lainalaisuuksista sekä opiskelee paraikaa psykologiaa avoimessa yliopistossa. Mia käyttää positiivista vahvistamista, mutta muistuttaa, että perusasiat ihmisen ja hevosen välillä pitää olla kunnossa.

Aiemmin julkaistu

1/10 On käyty paljon keskustelua onko ihmisen oikeus ylipäätään harrastaa hevosella.

2/10 Kerro hevosen laumasta. Kuka on pomo? Miten autan laumaa syntymään?

3/10 Miksi maastakäsittely? Mitä hyötyä siitä on arjessa tai ratsastuksessa?

4/10 Miksi maasta peruuttaminen on tärkeä taito?

5/10 Talutus on hevosen käsittelyn A ja O ja kaikki siitä välistä.

Julkaisut löytyvät Hämeen Facebookista sekä SRL Hämeen nettisivulta

<https://www.ratsastus.fi/alueet/hame>

Tekstin käsittely: Sari Passaro.